

Halvtidsutvärdering av EU-programmet Ung och aktiv i Europa

Utbildningsdepartementet

2011-06-01

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 220

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Utvärdering efter halva löptiden av programmet "Aktiv ungdom/Ung och aktiv i Europa"

Sammanfattning

På uppdrag av kommissionen genomfördes under 2010 nationella halvtidsutvärderingar av EU-programmet Ung och aktiv i Europa 2007-2013 i samtliga programländer. Parallellt genomförde kommissionen en utvärdering på europeisk nivå vilken grundar sig på resultaten från de nationella rapporterna och på den externa utvärderarens rapport.

Det övergripande syftet med utvärderingarna har varit att analysera kvalitativa och kvantitativa aspekter vad gäller genomförandet av programmet samt att bidra med inspel till nästa generations program på ungdomsområdet.

Mellan 2007-2009 har totalt mer än 380 000 personer (278 000 ungdomar och 102 000 ungdomsledare)¹ deltagit i programmet till en kostnad av 405,4 miljoner euro.

Programmets främjande av icke-formellt lärande förbättrar ungdomars möjligheter till utbildning, sysselsättning och aktiva deltagande. Att unga med färre möjligheter utgör en särskild målgrupp anser utvärderarna vara unikt vilket tillsammans med programmets fokus på det icke-formella lärandet utgör den främsta skillnaden i förhållande till andra EU-program.

¹ I Sverige har drygt 8 000 personer deltagit under samma period.

Utvärderarnas slutsatser är positiva vad gäller programmets relevans och kostnadseffektivitet, hur det kompletterar annan verksamhet och vilket mervärde det tillför. Slutsatser som även bekräftas genom de nationella utvärderingarna. Regeringen välkomnar kommissionens rapport och är generellt positiv till rapportens rekommendationer.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

2007 lanserade kommissionen EU-programmet *Ung och Aktiv i Europa*. Nuvarande program och dess föregångare (EU-programmet *Ungdom och Ungdom för Europa*) har fungerat framgångsrikt under mer än 20 år. Sverige har deltagit sedan 1996. Mellan 2007-2013 satsas drygt 8 miljarder kronor² för att stödja ungas samhällsengagemang i Europa. *Ung och Aktiv i Europa* ger genom 5 delprogram verktyg för att arbeta praktiskt med ungdomspolitik på lokal, regional, nationell och internationell nivå. I *Ung och Aktiv i Europa* ingår följande delprogram: Ung i Europa (indelat i Ungdomsutbyte, Ungdomsinitiativ och Demokratiprojekt), Europeisk volontärtjänst, Ung i världen, Utbildning och nätverksbyggande samt Möten mellan ungdomar och personer med ansvar för ungdomspolitiken. Ungdomsstyrelsen fungerar som nationellt programkontor för programmet.

1.2 Förslagets innehåll

Utvärderingen tar sin utgångspunkt utifrån EU-programmet *Ung och aktiv* relevans, mervärde, genomslagskraft och kostnadseffektivitet.

Den europeiska utvärderingen visar att målsättningarna för EU-programmet *Ung och aktiv i Europa* stämmer väl överens med dagens utmaningar vad gäller att öka ungdomars anställningsbarhet och deltagande i samhället.

Programmets främjande av icke-formellt lärande har visat sig förbättra ungdomars möjligheter till utbildning och sysselsättning. Programmet underlättar även ungdomars möjligheter till internationellt samarbete vilket bland annat bidragit till att stärka det civila samhällets organisationer. Att unga med färre möjligheter utgör en särskild målgrupp anses vara unikt.

Programmet kompletterar även de strategier som antagits på ungdomsområdet så som ramverket för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet (2010-2018)³ och flaggskeppsinitiativet Unga på väg⁴

² För Sveriges del innebär detta ca 20 miljoner kronor per år.

³ EUT C 311, 19.12.2009, s1.

Det särskilda inriktningen på icke formellt lärande och unga med färre möjligheter framhålls av utvärderarna vara av särskilt stort värde och det som skiljer EU-programmet *Ung och aktiv i Europa* åt från andra europeiska program. Vad gäller programmet europeiska mervärde kan det konstateras att det underlättar ungas aktiva deltagande, internationellt ungdomssamarbete genom bland annat ökad mobilitet och att det ger möjligheter för unga och ungdomsledare att lära sig mer om Europa.

Ungdomsorganisationer beskriver hur programmet bidragit till en positiv kvalitetsutveckling och till en förbättrad kapacitet hos det civila samhällets organisationer till exempel genom uppbyggandet av nätverk.

Det kan konstateras att resultaten från de svenska utvärderingarna och utvärderingen på europeisk nivå ligger väl i linje med varandra.

Rapporten anger avslutningsvis ett antal rekommendationer både vad gäller innevarande ungdomsprogram men även för ett framtida.

1. Färre antal delprogram för att göra programmet enklare, tydligare och synligare, samt underlätta resultatmätning.
2. Ökat fokus på ungas sysselsättning
3. Behålla blandningen av stöd till ungdomsorganisationer och ungdomsledare, samt bidrag direkt till ungdomar
4. Förbättra tillvaratagande och spridning av resultat från genomförda projekt för att nå ut till en bredare grupp.
5. Minska den administrativa bördan för ansökarna för att öka användarvänligheten.

Kommissionen avser att genomföra utvärderarnas samtliga rekommendationer för att ytterligare förbättra programmets genomslagskraft och kostnadseffektivitet. En handlingsplan kommer att utarbetas som syftar till att förbättra förvaltningen av pågående program samt föra vidare de rekommendationer som ska tas med vid planeringen av ett framtida ungdomsprogram efter 2013.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inga konsekvenser för svensk lagstiftning.

⁴ KOM(2010)477slutlig, 15.9.2010.

Rapporten innebär inga direkta budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Programmet *Ung och Aktiv i Europa* hör till de viktigaste instrumenten för det ungdomspolitiska samarbetet i EU och utgör ett viktigt komplement till de formella utbildningsprogrammen.

Ung och Aktiv i Europa ger ungdomar som annars inte hade haft möjlighet att ta del av internationella utbytesprogram en internationell erfarenhet genom grupputbyten, volontärtjänst och olika typer av demokratiprojekt.

Detta är i linje med regeringens fokus på att minska utanförskapet bland unga. Programmet används också nationellt och lokalt i Sverige som ett viktigt komplement till andra ungdomspolitiska insatser.

Sverige har tagit fram en svensk ståndpunkt med utgångspunkt från resultaten i den nationella delen av utvärderingen vilken har förmedlats till kommissionen.

Regeringen anser att utvärderingen stämmer väl överens med de resultat som framkommit vid den nationella delen av utvärderingen. Flera av rekommendationerna som rapporten presenterar ligger också i linje med de iakttagelser som gjorts i den svenska utvärderingen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Resultaten från de nationella utvärderingarna stämmer väl överens med resultaten från den europeiska utvärderingen.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Rapporten har inte gått på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då rapporten inte utgör bindande lagstiftning.

Inte aktuellt eftersom rapporten inte utgör bindande lagstiftning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen kommer att lämna ett förslag om ett nytt ungdomsprogram under hösten 2011. En indikation på programmets vidare existens och storlek kommer i juni månad då kommissionen presenterar sitt förslag till långtidsbudget.

4.2 Fackuttryck / termer